

ارزیابی شباهت‌ها و تفاوت‌های معماری پایدار و معماری سبز و انرژی صفر

مصطفی نصیری پور

دانشجوی کارشناس ارشد مهندسی معماری، mostafanasiry67@yahoo.com

چکیده

تأثیرات عصر ارتباطات و صنعتی شدن جوامع بر فضاهای معماری کاملاً مشهود است. هر روز فرم‌ها و طرح‌های متفاوتی را در معماری شاهد هستیم، طرح‌ها و فرم‌هایی که شاید با توجه به یک‌سری شرایط و ضوابط و یا بدون توجه به شرایط خاص و صرفاً به علت فرم‌های جالب توجه یا تقلید صرف ساخته می‌شوند. اما امروز با توجه به کاستی‌ها و معضلات که در زمینه‌ی حفظ و استفاده‌ی بهینه از انرژی با آن مواجه هستیم و همچنین توجه به بهینه‌سازی فضاهای معماری و تغییر نیازهای عملکردی ما از معماری، باید به سوی تعریف نوینی از خلق بناها با عنوان پایدار باشیم. موضوع انرژی و دستیابی هرچه بیشتر کشورهای پیشرفته صنعتی دنیا به منابع انرژی ارزان قیمت چالش‌های فراوانی را ایجاد کرده و همین امر از مباحث بسیار مهم و متداول در جهان امروز می‌باشد. یکی از موضوعات اصلی از مناظره‌ی طرح ساختمان پایدار درباره‌ی تعادل بین ذخیره انرژی و مصرف توزیع شده‌ی انرژی تجدید شدنی (انرژی خورشیدی و انرژی باد) می‌باشد. سخن از پایداری در معماری را می‌توان پندار و طراحی، ساخت و سازه‌های آینده تعبیر کرد. آن هم نه تنها با پایداری فیزیکی ساختمان بلکه با پایداری و حفظ این سازه و منابع انرژی آن. بدین ترتیب، این گونه به نظر می‌رسد که می‌توان پایداری را بر پایه الگویی تصور کرد که در آن موارد و منابع در دسترس بیش از هدر رفتن و یا نادیده گرفتن آنها با کارایی بیشتری به کار گرفته شود. این سبک از معماری از گرایش‌های نوین معماری می‌باشد که در پی سازگاری و هماهنگی با محیط زیست طبیعی است. پژوهش حاضر بر مبنای مطالعات کتابخانه‌ای و با بهره‌گیری از منابع فارسی و غیرفارسی به مرور اجمالی بر مفهوم پایداری در معماری می‌پردازد. در این پژوهش سعی شده به بحث‌های اصلی معماری پایدار و مبحث صفر انرژی و معماری سبز و فرق‌های این سه رویکرد طراحی، در عین شباهت‌های بسیار آنها، بپردازیم.

واژه‌های کلیدی: معماری پایدار، معماری صفر انرژی، معماری سبز، مصرف بهینه انرژی، پایداری در معماری

۱- مقدمه

این روزها همه صحبت از صرفه جویی در مصرف انرژی است و دانشمندان بیشترین تلاش خود را صرف پیدا کردن راه‌هایی برای بدست آوردن انرژی بیشتر و ارزانتر می‌کنند و از باد، خورشید، جزر و مد دریاها و انرژی موجود در اتم‌ها نیز مدد می‌جویند. اما جالب است بدانید که همین دانشمندان هم به سختی می‌توانند، تعریف دقیقی از انرژی ارائه کنند. بهره‌وری یک دیدگاه فکری و یک طرز تفکر برای تداوم، پیشرفت و بهبود هر آنچه که وجود دارد می‌باشد در حقیقت بهره‌وری تلاشی است پیوسته برای بکارگیری تکنیک‌های و روش جدید. ادامه روند کنونی افزایش مصرف این منابع در آینده‌های عنوان نچندان دور ما را با بحران شدید روبرو خواهد کرد زیرا مجبور خواهیم شد تمام تولید نفت خود را بجای صادر کردن روان بازار داخلی کنیم تا نیاز روز افزون کشور برآورد شود. روند تغییرات تولید و مصرف انرژی در کشور ما نشان داده که میزان مصرف انرژی هر ۱۰ سال دو برابر می‌شود و در صورت ادامه روند رشد تا ۱۵ سال آینده مقدار تولید جوابگوی مصرف داخلی نخواهد بود هم‌اکنون شدت مصرف در ایران در حدود ۶/۲ برابر کشورها پیشرفته می‌باشد.